

Vroegmoderne tijd

9 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Er is nog geen sprake van een sterk gecentraliseerd keizerlijk gezag van Karel V, want de keurvorst van Saksen kan Luther verbergen, tegen de bevelen van de keizer in / de keizer is gekozen door keurvorsten / de keizer moet blijkbaar een Rijksdag houden om overleg te plegen 2
- Een belangrijk verschil tussen protestantisme en katholicisme dat in de tijd van Karel V bestaat, is het verschil van opvatting over het gezag van de kerk, want Luther stelt (zijn uitleg van) de Bijbel / de persoonlijke interpretatie van de Bijbel boven het gezag van de paus/de kerkelijke concilies 2

10 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Bij 1:

- Het verhoor vindt plaats in de tijd van overgang van middeleeuwen naar renaissance, want Veronese verdedigt het renaissancestandpunt dat hij als schilder (net als dichters en narren) het recht heeft om zelf de vormgeving van zijn schilderijen te bepalen, terwijl zijn ondervragers nog vasthouden aan de middeleeuwse opvatting dat de kerk bepaalt wat de juiste interpretatie/vormgeving is 2

Bij 2:

- Het verhoor is uit te leggen als een reactie op de Reformatie, want er blijkt uit dat de Inquisitie onderzoek doet naar afwijkingen in de leer. Dat kan samenhangen met de wens van de katholieke kerk om de Reformatie te bestrijden door krachtig stelling te nemen tegen afwijkingen in de leer 2

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

11 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- De boodschap die de tekenaar wil overdragen is, dat de inventiviteit van de voorouders / een uitvinding als de houtzaagmolen de basis heeft gelegd voor de welvaart van de Republiek 1
- wat hij in zijn prent laat zien door (twee van de volgende): 2
 - de bijenkorf die de vlijt/ijver van het volk/de voorouders verbeeldt
 - de klassieke goden die de welvaart/rijkdom/handel verbeelden
 - de gereedschappen van de molenaar/timmerman die het ambacht verheerlijken/naar voren halen
 - de centrale plaats van de prent uit 1592.
- Deze prent sluit aan bij een ideaal van de Verlichting, doordat de burgers een les wordt geleerd / de burgers worden opgevoed / de inventiviteit/de rede wordt verheerlijkt 1

12 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Het verband tussen de uitbouw van de Europese expansie en de trans-Atlantische slavenhandel is, dat deze expansie plaats vond in de vorm van plantagekoloniën in (Zuid-)Amerika, waarvoor (steeds meer) slaven uit Afrika nodig waren/die door de slavenhandel economisch succesvol waren / er in Afrika meer handelsposten moesten worden veroverd/opgericht om van de aanvoer van slaven verzekerd te zijn.

13 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

Als de trans-Atlantische slavenhandel zou worden afgeschaft, zou er geen aanvoer van nieuwe slaven meer mogelijk zijn, waardoor de slaven op de plantages wel beter behandeld zouden moeten worden (om voldoende arbeidskrachten te houden).